

# Voortgangsrapportage

## Nota Samen SchoonR

### 2024



# Inhoud

|                                                                                     |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Inleiding</b>                                                                    | <b>2</b>  |
| <b>1. Stand van zaken doelstellingen 2024</b>                                       | <b>3</b>  |
| 1.1 Doelstelling 1                                                                  | 3         |
| 1.2 Doelstelling 2                                                                  | 3         |
| 1.3 Doelstelling 3                                                                  | 3         |
| <b>2. Stand van zaken per actie 2024</b>                                            | <b>5</b>  |
| 2.1 Voorkomen van naastplaatsingen                                                  | 5         |
| 2.2 Voorkomen van grofvuil op straat                                                | 7         |
| 2.3 Voorkomen van zwerfafval                                                        | 8         |
| 2.4 Beperken: sneller weten, zodat we eerder actie kunnen ondernemen                | 9         |
| 2.5 Beperken: sneller opruimen, zodat we voorkomen dat afval op straat gaat zwerven | 9         |
| 2.6 Handhaven: pakkans vergroten                                                    | 10        |
| 2.7 Handhaven: consequentie vergroten                                               | 11        |
| 2.8 Handhaven: herhaling voorkomen                                                  | 11        |
| 2.9 Sneller opruimen, schoonhouden                                                  | 12        |
| 2.10 Opruimen, schoonhouden                                                         | 12        |
| <b>3. Wijkbetrokkenheid</b>                                                         | <b>13</b> |
| 3.1 Inleiding                                                                       | 13        |
| 3.2 Voorkomen                                                                       | 13        |
| 3.3 Opruimen                                                                        | 14        |
| <b>4. Strategie Marien Zwerfafval</b>                                               | <b>15</b> |

# Inleiding

Op grond van de Nota Samen SchoonR, die in juni 2023 door de gemeenteraad is vastgesteld, ontvangt u hierbij de voortgangsrapportage over 2024. Deze voortgangsrapportage geeft een uitgebreid overzicht van de resultaten en inspanningen die in 2024 zijn behaald aan de hand van de acties die in de Nota Samen SchoonR zijn benoemd.

In deze voortgangsrapportage worden de prestaties van het afgelopen jaar belicht, geordend rondom de centrale doelstellingen van de Nota. Hierbij wordt aandacht besteed aan zowel kwantitatieve resultaten, zoals de behaalde CROW-schoonniveaus, als kwalitatieve aspecten, zoals de toenemende betrokkenheid van bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden.

Een aantal succesvolle acties uit 2024 is inmiddels verankerd in de dagelijkse werkwijze van Schone Stad. Denk bijvoorbeeld aan het gebruik van data om interventies in te zetten die op de locatie zijn toegepast en de inzet van de medewerkers van Schone Stad zo effectief mogelijk laten zijn. Het organiseren van Pop-Up milieuparken is vanzelfsprekend in alle wijken.

Ook is de dienstverlening uitgebreid: alle bewoners kunnen nu gebruik maken van de mogelijkheid om matrassen aan huis te laten ophalen. Bovendien zijn de convenanten met McDonalds in 2024 uitgebreid, wat heeft geleid tot een succesvolle samenwerking die als voorbeeld wordt gebruikt voor andere fastfoodketens.

Pilots leiden soms ook tot het leren van een waardevolle les, zoals de pilot 'Ophalen van grofvuil op een vaste dag'. Deze pilot werd uitgevoerd in Beverwaard en leidde helaas niet tot het gewenste resultaat.

De acties uit de Nota Samen SchoonR die betrekking hebben op wijkbetrokkenheid, zijn in 2024 gebundeld. Dit wordt door een daarvoor opgezet team Wijkbetrokkenheid vanaf 2025 verder opgepakt en uitgevoerd. Dit wordt benoemd in een apart hoofdstuk in deze voortgangsrapportage.

De afvalvangsystemen in de Rotterdamse wateren zijn in 2024 uitgebreid met een nieuw systeem in de Keilehaven; momenteel worden op acht locaties met verschillende systemen afval uit het water gehaald. Hiervan is een evaluatie gemaakt die als bijlage is toegevoegd.

De voortgangsrapportage dient niet alleen als verantwoording van de inspanningen van het afgelopen jaar, maar ook als leidraad voor toekomstige verbeteringen. Door successen en uitdagingen te delen, blijven we in staat om onze aanpak te optimaliseren en nieuwe stappen te zetten richting de doelstellingen van 2025 en verder.

# 1. Stand van zaken doelstellingen eind 2024

## 1.1 Doelstelling 1

Zwerfafval pakken we aan en we reinigen de buitenruimte. Dat doen we stadsbreed op een gemiddeld 90% B-schoonniveau volgens de CROW-systematiek.

In 2024 werd stadsbreed een gemiddelde score van 89,71% behaald volgens de CROW-systematiek. Hiermee halen we de doelstelling van 90% net niet. Mogelijke verklaringen voor de iets lagere score zijn de bevindingen dat de stad (steeds sneller) vervuult en meer warmere dagen zorgen voor intensiever gebruik van de buitenruimte. Dat deze score iets terugloopt laat tegelijkertijd zien dat ook stadsbreed het schoonniveau een prioriteit moet blijven.

## 1.2 Doelstelling 2 (collegetarget):

We verminderen naastplaatsingen en zwerfafval in de 20 wijken die het slechtst scoren. Ons doel is een stijging van de CROW-score van gemiddeld 5 procentpunt in 2025 ten opzichte van het jaargemiddelde in 2021.

|                   | 2023   | 2024   | Groei t.o.v. 2021 |
|-------------------|--------|--------|-------------------|
| Gemiddeld         | 81,60% | 80,59% | 1,73%             |
| Te behalen target | 81,36% | 82,61% | 3,75%             |

Ook hier zien we een minimale maar zekere terugloop in de cijfers. Dit betekent dat, hoewel we ten opzichte van 2021 groei hebben weten te realiseren van 1,73%, er momenteel sprake is een kentering in die groei. Daarmee moeten we concluderen dat ook het verminderen van naastplaatsingen en zwerfafval prioriteit moet blijven krijgen. Het doel blijft een verbetering van 5 procent in 2025 ten opzichte van 2021.

## 1.3 Doelstelling 3

Stadsbreed wordt ingezet op een daling van het zwerfafval van 20% in de periode van 2023 tot en met 2026. Dit meten we aan de hand van de landelijke zwerfafvalmonitor van Rijkswaterstaat en we vergelijken ons resultaat met dat van de andere grote gemeenten via de Benchmark Schoon van de Nederlandse vereniging van reinigingsdiensten (NVRD).

De laatste Landelijke zwerfafvalmonitor van Rijkswaterstaat gaat over het jaar 2023. Deze laat een stabiel landelijk cijfer van 3,71 (tussen A en B-niveau) zien op fijn zwerfafval. Er is landelijk een kleine verbetering te zien van 3,4 naar 3,5 op grof zwerfafval. De conclusie is dat zwerfafval in het algemeen niet in grote mate is afgenomen. Wat wel opvalt is dat binnen de categorie 'Kunststofflesje <1 liter' de dalende trend voortzet.

Onze bevindingen wijzen er wel op dat het zwerfafval op een aantal locaties in de stad is toegenomen door de zgn. statiegeldjagers, die de afvalbakken openbreken voor het inzamelen van statiegeldproducten. Dit leidt tevens tot meer inzet van personeel.

Deze extra rommel en inzet is een probleem dat speelt in alle (grote) steden. In november 2024 heeft het Ministerie uitvraag gedaan bij gemeenten, via de NVRD, voor input ten behoeve van een evaluatie op de statiegeldregeling. Rotterdam heeft hier een bijdrage aan geleverd waarin is aangegeven dat onze gemeente voor extra inzet en daardoor hoge kosten is komen te staan door deze landelijke wetgeving. Samen met de NVRD en andere (grote en middelgrote) gemeenten pleit Rotterdam bij het Ministerie ervoor om de statiegeldregeling aan te passen door bijvoorbeeld meer verplichte innamepunten aan te wijzen. De huidige wetgeving verplicht namelijk maar twee soorten locaties om de statiegeldverpakkingen in te

nemen en geld retour te geven (grote supermarkten (>200 m<sup>2</sup>) en bemande tankstations). Deze lobby richting het Rijk gaat onverminderd door. Daarnaast zijn we met Verpact in gesprek over de mogelijkheden voor het plaatsen van extra inname apparaten, bijvoorbeeld op een milieupark en in scholen. Ook wordt de mogelijkheid voor een pilot voor het plaatsen van een innameapparaat in de openbare buitenruimte onderzocht.

Rijkswaterstaat brengt jaarlijks een landelijke zwerfafvalmonitor uit.

Na het uitkomen van de nota Samen SchoonR is gebleken dat zij niet bereid zijn om uitlatingen doen over meetlocaties of de specifieke meetcijfers van Rotterdam, maar alleen gemiddelde landelijke cijfers delen. We hebben daarom besloten om zelf te gaan meten. Dit in verband met de grootstedelijke context waar we mee te maken hebben.

In 2022 en 2023 zijn geen metingen uitgevoerd. Enerzijds betekent dit dat we geen data hebben voor de gehele periode van de nota, anderzijds missen we in de data -die we vanaf nu gaan genereren- een fluctuatie in de hoeveelheid zwerfafval die vermoedelijk is ontstaan door de invoer van statiegeld op blikjes.

Om tot een meetprotocol te komen zijn Rijkswaterstaat, NVRD, CROW gevraagd mee te denken, samen met een onderzoeksteam van OBI (Onderzoek en business intelligence) en onze eigen dataexperts. Ons Rotterdamse meetprotocol is dan ook gebaseerd op de protocollen van RWS, NVRD en CROW. We laten door een onafhankelijke externe partij metingen uitvoeren op verschillende key-locaties in de stad. Dit zijn locaties die door onze eigen dataexperts van de afdeling zijn aangemerkt als exemplarisch voor Rotterdam.

Er zijn in 2024 twee metingen uitgevoerd. De ambitie is om drie meetrondes per jaar te doen; juni/juli, oktober/november en februari/maart.

Door consistent te meten op representatieve plekken in de stad kunnen we aannames doen over de stand van zaken met betrekking tot fluctuaties in zwerfafval.

Om conclusies te kunnen trekken over een potentiële daling van zwerfafval moeten data worden opgebouwd. Binnenkort wordt het rapport van de tweede meting opgeleverd. Twee metingen zijn nog te weinig om een goed beeld te scheppen over de voortgang van de target. Zodra de drie meetresultaten uit het eerste jaar beschikbaar zijn zullen deze data worden gebruikt als referentiepunt. De komende periode ligt de focus op het verkrijgen van voldoende data om een gedegen vergelijking te maken.

## 2. Stand van zaken per actie eind 2024

Hieronder worden alle acties uit de Nota Samen SchoonR vermeld, waarbij de status is aangegeven door middel van een kleur (groen is 'behaald' en oranje is 'in uitvoering' waarop een toelichting wordt gegeven in 'stand van zaken'. De acties zijn ingedeeld op basis van de vier sporen: Voorkomen, Beperken, Handhaven en Opruimen, zoals beschreven in de Nota Samen SchoonR.

### 2.1 Voorkomen van naastplaatsingen

| Actie                                                                                                                                                                                                                                                                   | Status | Stand van zaken                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| We bieden een welkomstpakket (de beste vorm wordt nog onderzocht) voor nieuwe bewoners met informatie over de Rotterdamse afvalregels en hoe te helpen om de buitenruimte schoon te houden. We zoeken hierin ook de samenwerking op met bijvoorbeeld woningcorporaties. |        | Drie woningcorporaties hebben of de fysieke Afvalwijzer opgenomen in hun welkomstenvelop dan wel de link in hun nieuwsbrief.<br>Elf particuliere verhuurders geven Afvalwijzers mee aan nieuwe huurders bij het tekenen van het huurcontract.<br>Uitgezocht wordt of het mogelijk is om bij elke digitale inschrijving in het BRP (Basis Registratie Personen) de Afvalwijzer naar nieuwe inwoners te sturen.                                                                                                                                             |
| Herontwerpen van ondergrondse restafval- en papiercontainers voor meer gebruiksgemak en minder kans op klem zitten van afval, waarmee naastplaatsingen worden voorkomen. Ontwerp eind 2023 gereed.                                                                      |        | Dit jaar is een werkend prototype ontwikkeld voor de nieuwe restafvalcontainer met de nieuwe inworptrommels en voetpedaal bediening. In eerste instantie wordt deze in een gecontroleerde setting getest (op het terrein van KPP) en daarna worden er voor de Rest en Papier container volledige prototypes gemaakt die in de buitenruimte getest kunnen worden. Onder voorbehoud van deze testen is de verwachting dat er in de loop van 2025 een definitief ontwerp is waarmee een aanbesteding voor de productie van de containers wordt gepubliceerd. |
| De uitrol van de nieuwe containers kost een paar jaar. Daarom gaan we dit jaar het gebruik van 60 liter huisvuilzakken (die makkelijker in het huidige ontwerp passen) stimuleren in samenwerking met supermarkten                                                      |        | Deze actie is gestart in Q1 van 2025. Meer hierover in het Actieplan 2025.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| We voegen alle restafval-, papier- en glascontainers toe aan Google Maps. Wanneer de container vol is kun je heel gemakkelijk de volgende dichtstbijzijnde container vinden.                                                                                            |        | Alle bestaande containers zijn voorzien van een QR-code met een kaart waarop de dichtstbijzijnde container gezocht kan worden. Via Rotterdam.nl/afval is ook een kaart beschikbaar waarin alle containers zichtbaar zijn. Daarnaast kan ook via MeldR-app de dichtstbijzijnde container opgezocht worden.                                                                                                                                                                                                                                                 |

|                                                                                                                                                                                                           |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| We testen in één wijk met eenvoudige communicatie rond afvalcontainers om te kijken of dat naastplaatsingen voorkomt. Bijvoorbeeld door middel van steekwoorden, afbeeldingen en symbolen.                |  | Alle interventies die in 2024 zijn toegepast hebben niet geleid tot het verminderen van naastplaatsingen. Een interventie kan op een bepaalde locatie wel een kortdurend effect genereren, daarom wordt dit in de toekomst nog wel toegepast. Te denken valt aan reminders op de grond met milkpaint.                                                                                                                                                                                                               |
| Met behulp van data en informatie van bewoners worden jaarlijks 20 hotspot-locaties aangepakt om de onderliggende oorzaken van naastplaatsingen te achterhalen en waar mogelijk te voorkomen              |  | Aan de hand van de data vanuit NietRNAast, de vulgraad van de containers en gesprekken met collega's uit het gebied zijn in de 20 target wijken interventies ingezet om naast plaatsingen te voorkomen. Denk hierbij aan: Communicatie afgestemd op de wijk, aanbelaacties, extra pop up milieuparken. Dit wordt op bredere schaal uitgerold en maakt deel uit van het reguliere werk van de Inzameling.                                                                                                            |
| Op locaties waar containers snel vol raken en waar geen ruimte is voor extra afvalcontainers in de buurt, worden zelfpersende ondergrondse containers geplaatst om meer capaciteit te creëren             |  | In 2024 zijn er op 20 locaties perscontainers geplaatst, daarnaast zijn voor nog 10 locaties de voorbereidingen gestart voor het plaatsen van nieuwe perscontainers in 2025. De verwachting is dat dit areaal de komende jaren nog meer zal gaan groeien                                                                                                                                                                                                                                                            |
| We plaatsen 400 extra restafvalcontainers, 100 papiercontainers en 50 glascontainers. Dat doen we op plekken waar containers snel vol raken, bij nieuwbouw én ter vervanging van bovengrondse containers. |  | <b>Restafvalcontainers:</b><br>2021: 5029<br>2024: 5171<br>De focus heeft met name gelegen op de vervanging van de halfverdiepte en bovengrondse containers ter verhoging van de capaciteit en het stadsbeeld.<br><b>Ondergronds (capaciteit 5 m³):</b><br>2021: 3733<br>2024: 4149<br><b>Halfverdiept (capaciteit 2,7 m³):</b><br>2021: 1278<br>2024: 1017<br><b>Bovengronds:</b><br>2021: 12<br>2024: 5<br><b>Papiercontainers:</b><br>2021: 730<br>2024: 910<br><b>Glascontainers:</b><br>2021: 677<br>2024: 733 |
| We gaan de data van de vulgraadsensoren in de afvalcontainers nog slimmer toepassen in het primaire proces van de afvalinzameling, bijvoorbeeld voor het sneller afhandelen van                           |  | De technische mogelijkheden om de data van de vulgraadsensoren realtime digitaal te kunnen delen met medewerkers en bewoners zijn momenteel niet beschikbaar. Medewerkers krijgen deze gegevens wel mee in de vorm van                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

meldingen over een volle container. Ook gaan we de vulgraaddata delen met bewoners en de collega's op straat; denk aan inzicht in de vulgraad en voorspelde ledigingsdatum van de containers.

up-to-date lijsten, zodat volle containers snel geleegd kunnen worden.

## 2.2 Voorkomen van grofvuil op straat

| Actie                                                                                                                                                                                                   | Status | Stand van zaken                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| We starten een proef in één wijk waarbij we periodiek (bijvoorbeeld elke eerste dinsdag van de maand) een container neerzetten waar Rotterdammers hun grofvuil kwijt kunnen                             |        | De pilot is gestopt omdat het leidde tot meer aanbod van grofvuil in vergelijking met een jaar eerder, meer afvaltoerisme en men bleek niet in staat om zich aan een vaste ophaaldag te houden, wat resulteerde tot veel meer illegale dumpingen. Dat betekende ook meer inzet (en dus kosten), zowel van Inzameling, Reiniging, Handhaving als Communicatie. De mening van de bewoners over de pilot was in het begin nog verdeeld, maar na enkele weken wilde de meerderheid dat de pilot zou stoppen omdat deze niet het gewenste effect had. |
| We maken communicatie over grofvuil op meer plekken beschikbaar zoals bij woningbouwverenigingen en bouwmarkten; bijvoorbeeld informatie over waar je terecht kan met je matras en je bouwafval.        |        | Deze actie is gestart in Q1 van 2025. . Meer hierover in het Actieplan 2025.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Bij nieuwbouwprojecten zorgen we ervoor dat ontwikkelaars tijdelijk extra afvalcontainers plaatsen voor het afval dat vrijkomt bij het verhuizen én het plaatsen van bijvoorbeeld keukens en badkamers. |        | Om te leren hoe we deze interventie effectief in kunnen zetten, vindt er overleg plaats tussen Rijkswaterstaat, andere G4 gemeenten en Rotterdam. Ook wordt er gewerkt aan het opzetten van een werkproces die dit mogelijk maakt.                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| We gaan matrassen op afspraak aan huis ophalen, zodat deze hoogwaardig kunnen worden gerecycled.                                                                                                        |        | In heel Rotterdam kunnen bewoners nu een afspraak maken om een oud matras op te laten halen via <a href="http://www.rotterdam.nl">www.rotterdam.nl</a>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

## 2.3 Voorkomen van zwerfafval

| Actie                                                                                                                                                                                 | Status | Stand van zaken                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Er vindt een aanbesteding plaats voor afvalbakken met perstechniek, waar meer afval in past, waar het afval niet uit kan waaien en waar mensen en dieren geen afval uit kunnen halen. |        | Deze afvalbakken zijn op 41 locaties in het centrum (gebied Lijnbaan, Hoogstraat, Beurstraverse en Markthal) geplaatst.                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Deze zomer start een proef met veertien doneerpunten voor statiegeldflesjes en -blikjes in de Rotterdamse parken en het strand in Nesselande.                                         |        | Na de pilot met de doneerringen in 2023, is in januari 2024, ondanks negatieve resultaten, besloten de pilot te verlengen. Voor de nieuwe pilot zijn er 20 oranje doneerringen besteld die bevestigd zijn op de afvalbakken op de boulevard van Hoek van Holland. Het effect wordt gemonitord en ook worden nieuwe oplossingen onderzocht, zoals het aanpassen van de afvalbakken. |
| Tijdens het stranden- en parkenseizoen worden extra afvaleilanden geplaatst vanwege het intensieve gebruik van de locaties.                                                           |        | In de zomer van 2024 zijn extra afvaleilanden geplaatst op de volgende locaties: Nesselande, Zuiderpark, Kop van Zuid, Kralingse Bos, Hoek van Holland, Tuschinskpark.                                                                                                                                                                                                             |
| Als test worden er vulgraadsensoren in afvalbakken geplaatst, zodat we ze kunnen legen voordat ze vol zijn en er zwerfafval ontstaat.                                                 |        | In 2024 is de eerste proef geëvalueerd. Daaruit is het beste systeem gekozen. De pilot die in Q2 van 2025 in Hoogvliet met dit systeem van start gaat is voorbereid.                                                                                                                                                                                                               |
| We onderzoeken of we één Rotterdamse markt plastic-vrij kunnen maken.                                                                                                                 |        | Studenten van de EUR hebben onderzocht of er mogelijkheden bestaan om een Rotterdamse markt plasticvrij te maken. Het onderzoek richtte zich op twee verschillende markten: Ommoord en Afrikaanderplein. U wordt hierover in een aparte brief geïnformeerd, waarbij het onderzoek wordt meegestuurd. Bezien wordt welke adviezen uit dit onderzoek uitgevoerd kunnen worden.       |



*De zelfpersende afvalbak in het Centrum*

## 2.4 Beperken: sneller weten, zodat we eerder actie kunnen ondernemen

| Actie                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Status | Stand van zaken                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Op alle afvalbakken staan QR-codes waardoor mensen makkelijker (en zonder app) kunnen melden dat deze vol is, klemt of dat er rommel naast ligt. Zo zijn we eerder op de hoogte van naastplaatsingen, kunnen we het afval sneller van straat halen en voorkomen we dat het zich verder verspreidt door de wijk (bijvoorbeeld door de meeuwen of de wind). |        | Alle afvalbakken zijn voorzien van een QR-code.                                                                                                                                                                               |
| We streven naar een verhoging van het aantal MeldR-gebruikers met 10%.                                                                                                                                                                                                                                                                                    |        | Downloads MeldR-app per jaar<br>2021 24.037<br>2022 +23.066<br>2023 +28.543<br>2024 +23.683<br>Totaal aantal downloads: 99.329<br>In 2021 is de MeldR-app gelanceerd. Sindsdien is het aantal gebruikers elk jaar toegenomen. |
| Er wordt getest of beeldherkenning kan worden ingezet voor het automatisch detecteren van zwerfafval, zodat snel duidelijk is waar het vies is in de stad.                                                                                                                                                                                                |        | In 2024 heeft in het teken gestaan van de voorbereiding voor de aanbesteding en met name aan de technische mogelijkheden van het inzetten van scanauto's. Dit gaat in 2025 plaatsvinden, waarna dit project wordt gestart.    |

## 2.5 Beperken: sneller opruimen, zodat we voorkomen dat afval op straat gaat zwerven

| Actie                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Status | Stand van zaken                                                                                                                                                                                                                                    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Als proef wordt een hekje geplaatst om afvalcontainers die in een open omgeving staan om te voorkomen dat naastplaatsingen de wijk of het water in waaien en de hele omgeving vervuilen. Dit doen we op vijf plekken. Als dit goed werkt, rollen we dit -waar mogelijk- uit over de rest van de stad. |        | Een fysieke barrière rondom de ondergrondse container op de plekken in de stad met de meeste naastplaatsingen blijkt nauwelijks mogelijk door te weinig beschikbare ruimte rondom de containers.<br>Deze pilot is om die reden niet gecontinueerd. |

## 2.6 Handhaven: pakkans vergroten

| Actie                                                                                                                                                                                                                                                                           | Status | Stand van zaken                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| We organiseren één keer per maand een intensieve (undercover) actie in de stad gericht op Rotterdammers die op kades en afgelegen plekken vanuit hun auto troep (zoals milkshake bekers, hamburgerdoosjes, etc.) op straat gooien.                                              |        | Handhaving is verdeeld in drie clusters: Centrum, Noord en Zuid. Elke cluster dient minimaal 4 acties op te nemen in een actiekalender. Er zijn elf undercoveracties uitgevoerd over alle clusters en in verschillende wijken. Er heeft één heterdaad plaatsgevonden, waarbij een boete ter hoogte van €169 is opgelegd voor het achterlaten van zwerfaval.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| In de zomer organiseren we in de parken (undercover) acties, waarbij mensen die hun afval achterlaten in de parken, op de bon worden geslingerd                                                                                                                                 |        | In 2024 zijn er 10 gerichte acties uitgevoerd tijdens de zomer. Deze acties zijn uitgevoerd in het Kralingse Bos en aan de Sicilië Boulevard in Nesseland. Tijdens de overige reguliere acties wordt ook het achterlaten van zwerfafval nauw geobserveerd.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Sommige restaurants en andere bedrijven gooien hun bedrijfsafval weg in afvalcontainers, terwijl dit niet mag. Daardoor raken containers verstopt. We organiseren daarom dit jaar één grote actie op de controle van afvalcontracten en het betalen van bedrijfsreinigingsrecht |        | Vanwege de schaalgrootte (500 ondernemers aangewezen door de Belastingdienst) is het niet haalbaar gebleken om één integrale actie uit te voeren. Daarom is besloten om bedrijfsbezoeken gedurende het jaar te spreiden. In 2024 zijn er 366 bedrijfsbezoeken geweest.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Maandelijks komt er één actie waarbij restafvalcontainers worden leeg getrokken en wordt gecontroleerd op de aanwezigheid van onjuist aangeboden bedrijfsafval of huisvuil van afvaltoeristen.                                                                                  |        | <p>In 2024 zijn 7 gerichte acties uitgevoerd waarbij containers zijn leeg getrokken om verkeerd aangeboden vuil te controleren. Door de invoering van de Omgevingswet in 2024, extra trainingen en opleidingen, en een toename in dumping van drugsafval (zoals lachgascilinders) zijn de prioriteiten gedurende het jaar aangepast. Hierdoor zijn er 7 acties uitgevoerd. Desondanks waren deze acties zeer succesvol, met de volgende resultaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 398 zakken gevuld met bedrijfsafval</li> <li>• 103 zaken met bedrijfsafval waarover BRR werd betaald</li> <li>• 252 zaken waarvan de herkomst van het bedrijfsafval niet te bepalen was</li> <li>• 43 zaken met bedrijfsafval van niet-gerechtigde bedrijven</li> </ul> <p>Tegen 35 bedrijven is bestuurlijke dan wel strafrechtelijke handhaving toegepast. Daarnaast zijn er 6 ledigingen geweest op</p> |

|                                                                                                                                                                                         |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                         |  | gevaarlijk afval, waarbij 134 lachgascilinders uit het restafval zijn verwijderd.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| We organiseren maandelijks één actie op de 25 regel voor ondernemers. Deze regel verplicht ondernemers om de buitenruimte rondom hun zaak schoon te houden van zwerfafval uit hun zaak. |  | Handhavers hebben in 2024 extra ingezet op hotspots zoals Zuidplein en de Tarwewijk waar afval een groot probleem is. Tijdens deze acties zijn er geen ondernemers aangetroffen met een vuile omgeving rondom hun zaak. De repressieve maatregelen zoals de lasten onder dwangsom (die kunnen oplopen tot 3.000 euro) en eventuele rechtszaken in combinatie met informatieve avonden zorgen dat ondernemers bewust zijn over het schoonhouden van de directe omgeving. Handhaving blijft de hotspots goed observeren op de naleving van de 25 meter regel voor ondernemers. Aanvullend zijn met grote ondernemers (zoals de McDonalds) via convenanten afspraken gemaakt over het schoonhouden van de directe omgeving. |

## 2.7 Handhaven: consequentie vergroten

| Actie                                                                               | Status | Stand van zaken                                                                                                                                                                                                                                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| In het kader van de jaarlijkse indexering verhogen we de boete op naastplaatsingen. |        | De indexering voor het jaar 2025 is verhoogd met 2,67%. Het nieuwe bedrag voor de kosten bestuursdwang met betrekking tot het opruimen van een naastplaatsing huisvuil bedraagt in 2025 €192, in plaats van de eerder vastgestelde €187 in 2024. |

## 2.8 Handhaven: herhaling voorkomen

| Actie                                                                                              | Status | Stand van zaken                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Bij het versturen van boetes verstrekken we de afvalwijzer met daarin de aanbiedregels voor afval. |        | Momenteel is het niet mogelijk om extra brieven, zoals de afvalwijzer, toe te voegen aan het huidige systeem voor beboeting. In 2026 wordt een nieuw systeem geïntroduceerd dat deze functionaliteit op termijn zou kunnen uitvoeren. Dit systeem wordt blijvend ontwikkeld en is in beheer en ontwikkeling bij de systeembeheerders. |

## 2.9 Sneller opruimen, schoonhouden

| Actie                                                                                                                                                                                                                              | Status | Stand van zaken                                                                                                       |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Integratie van de Sneller Schoon Teams en MeldR-applicatie. Waarbij we onderzoeken of het mogelijk is te zien waar het Sneller Schoon Team rijdt, onderweg naar jouw melding (vergelijkbaar met apps van maaltijd-bezorgservices). |        | In Q1 van 2025 start het onderzoek naar de mogelijkheden om meldingen te volgen. Meer hierover in het Actieplan 2025. |

## 2.10 Opruimen, schoonhouden

| Actie                                                                                                                                                                                                                             | Status | Stand van zaken                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Er worden meer uitgebreide en concrete afspraken gemaakt met fastfoodrestaurants in de stad over het schoonhouden van de omgeving (>25 meter) rond hun restaurant, zoals we ook hebben gedaan met McDonalds in de Spaanse Polder. |        | Met alle filialen van McDonald's is inmiddels een convenant afgesloten. Dit resulteert in een doeltreffende samenwerking in het ledigen van bakken, plaatsen van bakken, faciliteren in materieel zoals een fijn zwerfafvalzuiger. Ondernemersparticipatie is een zeer belangrijk punt in de aanpak tegen zwerfafval. De volgende stap is om te onderzoeken of meer fastfoodrestaurants deze stap willen maken. In 2025 wordt gestreefd naar het betrekken van tenminste twee nieuwe fastfoodketens. |
| Er wordt onderzocht of we de '25 meter-regel' ook kunnen toepassen rond scholen, waarbij een school verantwoordelijk wordt voor het schoonhouden van de directe omgeving.                                                         |        | Er is geen wettelijke grondslag om deze regel toe te passen rondom scholen. De 25 meter-regel verdwijnt in het algemeen uit de landelijke wetgeving en moet worden opgenomen in de Omgevingswet. We streven naar deelname van scholen vanuit de intrinsieke motivatie. Door de uitgebreide contacten vanuit het Educatie-aanbod wordt dit op grote schaal gestimuleerd. Hierop volgt geen verdere actie.                                                                                             |

De ondertekening van het  
Convenant met McDonald's



## 3. Wijkbetrokkenheid

### 3.1 Inleiding

Zoals de titel van de nota stelt: niet alleen de medewerkers van de gemeente zijn verantwoordelijk voor een schone stad, maar ook bewoners, ondernemers en bezoekers. Betrokkenheid in de wijken is bij het schoonhouden van de straten essentieel. Zonder de betrokkenheid en steun van bewoners en ondernemers heeft de opgave weinig kans van slagen. Het is belangrijk om gebruik te maken van initiatieven, energie en ideeën uit de samenleving.

Door de veelheid aan acties was het noodzakelijk om de aanpak te professionaliseren: een uniforme, heldere, manier van werken met een focus op:

- Betere monitoring
- Het borgen van kennis en taken
- Het creëren van overzicht over de financiën, gemaakte afspraken (contracten)
- En het verbinden van bewoners

Binnen Schone Stad geeft sinds 1 januari 2025 een klein team (2,89 fte) richting aan de aanpak van wijkbetrokkenheid. Dit team zoekt de verbinding met andere afdelingen van de gemeente Rotterdam, collega's in gebieden en externe partijen. Dit jaar zal het team zich verder ontwikkelen.

De visie van wijkbetrokkenheid is:

*Als gemeente zijn wij een betrouwbare en toegankelijke partner, die de energie van steeds meer Rotterdammers benut bij het schoonhouden van hun wijk. Wij enthousiasmeren, ondersteunen en houden regie op bestaande en nieuwe initiatieven, de gemaakte afspraken, zijn bereikbaar (1 loket) en wij staan in verbinding met deze inwoners en ondernemers. Meedoen is laagdrempelig, eenduidig en helder. Samen dragen we een gedeelde verantwoordelijkheid voor het schoonhouden van de stad.*

Onderstaande acties uit de Nota Samen SchoonR worden vanaf 01-01-2025 uitgevoerd door het team Wijkbetrokkenheid.

### 3.2 Voorkomen

| Actie                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Status | Stand van zaken                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| We maken een containeradoptieplan voor ondernemers<br><br>Aansluiten van minimaal 100 ondernemers op het containeradoptieplan.                                                                                                                                                                              |        | In de Witte de Withstraat hebben vijf ondernemers zich aangemeld. In heel Rotterdam zijn dat er nu 20.<br>In de nieuwe processen rondom Wijkbetrokkenheid is de deelname van ondernemers ook meegenomen.<br>Ondernemers kunnen zich nu aanmelden via Rotterdam.nl                                                                                                                                                      |
| Het educatieve aanbod wordt uitgebreid, dit gebeurt - onder andere - op basis van resultaten uit onderzoek dat momenteel plaats vindt onder studenten. Ook zetten we nieuwe middelen in zoals gastlessen, workshops, sociale media én zijn we actief bij verenigingen, musea, bibliotheken en in de wijken. |        | In 2024 hebben binnen het educatieprogramma 10.061 Rotterdammers deelgenomen aan activiteiten zoals workshops, rondleidingen, projecten en voorstellingen.<br>Daarnaast hebben, in samenwerking met externe partners, maar liefst 207 activiteiten plaatsgevonden op onder andere bso's, primair onderwijs, middelbaar onderwijs, hogescholen, verenigingen, musea, op bijzondere locaties en natuurlijk in de wijken. |

### 3.3 Opruimen

| Actie                                                                                                                                                                                                                                                     | Status | Stand van zaken                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Bewoners worden betrokken bij het zwerfafvalvrij maken van hun buurt. Er is gestart met een proef in Beverwaard. Bewoners die meehelpen zwerfafval opruimen tijdens een twee uur durende prikronde in hun buurt ontvangen een voucher van een supermarkt. |        | <p>Ondanks tegenvallend resultaat in de Beverwaard is besloten de proef uit te breiden en zijn gedurende drie maanden acties uitgevoerd in drie aandachtswijken: Hillesluis, Oude Noorden en Tussendijken. In deze wijken ligt meer zwerfafval en de wijken representeren Noord, West en Zuid. Conclusies zijn als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Groepen die al actief zijn (en intrinsiek gemotiveerd), worden niet gemotiveerder met een financiële prikkel.</li> <li>• Groepen die niet actief zijn, kunnen nauwelijks of niet intrinsiek gemotiveerd worden met een bon voor boodschappen.</li> <li>• Specifieke doelgroepen (bijv. kinderen op de basisschool) hebben een andere aanpak nodig.</li> </ul> |
| Een nieuwe soort knijperkast in Oud-Mathenesse wordt getest. Bewoners kunnen zelf afvalknijpers en zakken uit de kast pakken en gebruiken.                                                                                                                |        | <p>Vanaf begin 2025 zijn de meeste wijkhubs in Rotterdam voorzien van kasten waar bewoners opruimmaterialen kunnen lenen. Dit is een vervolg op de knijperkasten die in de publieke ruimte stonden.</p> <p>De wijkhubs die niet zijn voorzien, hebben geen opslagmogelijkheid/onvoldoende momenten dat zij open zijn.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| "Goed bezig!" Ons participatieplatform wordt uitgebreid met de mogelijkheid om afvalknijpers, zakken en handschoenen te bestellen en ervaringen te delen.                                                                                                 |        | <p>Vanaf begin 2025 is "Goed bezig!" een onderdeel van Rotterdam.nl. Bewoners kunnen zich hier aanmelden als containeradoptant of opruimmaterialen aanvragen. Hiermee is de pagina goed bereikbaar voor de Rotterdammer en voldoet aan de juridische eisen van een pagina van de overheid. Het delen van ervaringen is binnen deze eisen lastig i.v.m. de AVG.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 'Bakkie voor een Zakkie'                                                                                                                                                                                                                                  |        | <p>Het aantal deelnemende ondernemers is niet gestegen in 2024, dus slechts één ondernemer is aangesloten. In het Actieplan 2025 wordt beschreven hoe dit aangepakt gaat worden.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

## 4. Strategie Marien Zwerfafval

De grote rivieren voeren water af dat via de Nieuwe-Waterweg bij Hoek van Holland in zee terechtkomt. Met de afvoer van water komen afvalstoffen en zwerfafval mee (rivierafval). De stad Rotterdam draagt eveneens bij aan de vervuiling van de rivieren. Via het land en de oevers voeren wind en regen zwerfafval uit de Rotterdamse gebieden aan. Daarom is het in het kader van dit probleem een strategie Marien Zwerfafval opgesteld. Hierin zijn drie aandachtsgebieden opgesteld: Voorkomen, opruimen en verwerken.

### Ambitie

De ambitie is om in 2050 afvalvrije wateren te hebben in en rondom Rotterdam. In 2030 moet de hoeveelheid rivierafval met 90% ten opzichte van 2020 zijn afgenomen.

Om de ambitie te bereiken moeten we onze focus leggen op een aanpak van voorkomen, opruimen en (zo veel mogelijk) verwerken naar nieuwe grondstof van rivierafval. Een aanpak die naar verwachting de komende jaren steeds meer effect zal krijgen in de stad en omgeving. De gemeente Rotterdam wil doen wat in haar vermogen ligt om de bijdrage aan deze afvalstroom richting zee terug te dringen. Het voorkomen van zwerfafval op het land heeft daarbij uiteraard de voorkeur. Hoe korter het rivierafval in het water of op de oever ligt hoe gemakkelijker dit op te ruimen is. Daarbij heeft het dan ook nog niet de kans gekregen om te fragmenteren naar kleinere stukken en uiteindelijk microplastics. Snel opruimen van rivierafval vergroot ook de kans op een kwalitatief betere verwerking tot nieuwe grondstof.

Onderstaand het overzicht van de uitvoeringsagenda m.b.t. de Strategie Marien Zwerfafval in 2024.

| Actie                                                                                  | Status | Stand van zaken                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------------------------------|--------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Samenwerkingsverband Task Force Clean Sweep.                                           |        | De Taskforce Clean Sweep Rotterdam is een samenwerkingsverband dat is opgericht om vervuiling door plastic korrels, poeders en vlokken in de haven van Rotterdam tegen te gaan. Deze samenwerking benadrukt het gezamenlijke streven naar een schonere havenomgeving.<br>Er zijn schoonmaakacties georganiseerd in de London-, Lek-, en Rijnhaven. Daarnaast werden bedrijfsbezoeken afgelegd om praktijkervaringen uit te wisselen over het voorkomen van verlies van plastic korrels tijdens productie en transport. |
| Professionaliseren samenwerkingsverband kernteam Community of Practise Plastic (CoPP). |        | De CoPP is een netwerk van meer dan twintig organisaties die actief kennis en data delen over de aanpak van plasticvervuiling in de wateren van de Rijn-Maasdelta. Het kernteam faciliteert en organiseert de activiteiten van de CoPP, met ondersteuning van het Centre of Expertise HRTech van de Hogeschool Rotterdam. De acties bestaan bijv. uit: het organiseren van kennisbijeenkomsten, verspreiden van nieuwsbrieven, praktijkonderzoek en onderwijsprojecten in een 'Living Lab'.                            |

|                                                                                             |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Opstellen en aanvragen RAAK subsidietraject i.s.m. Hogeschool Rotterdam.                    |  | Helaas is het dit jaar niet gelukt de subsidie te verkrijgen.                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Beoordelen van en advies geven op diverse circulaire subsidie aanvragen.                    |  | Bijv. StatieHeld: een innovatieve Nederlandse startup die slimme recyclingautomaten ontwikkelt voor het efficiënt inzamelen van kleine PET-flessen en blikjes op locaties waar deze direct worden geconsumeerd.                                                                                                     |
| Beoordelen van en advies geven op diverse Citylab010 aanvragen op het gebied van plastic.   |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Cofinanciering met Rijkswaterstaat voor project Bronaanpak Marien Zwerfafval in rivieren.   |  | Hieronder vallen diverse projecten en pilots. Waaronder KleanUpTour, Bouwafval, Peukenvrije zone Hoek van Holland.                                                                                                                                                                                                  |
| Deelname als gemeente aan Vernieuwersnetwerk Verpakkingen Provincie Zuid Holland (HerPakt). |  | Doel is het bevorderen van herbruikbare verpakkingen binnen de Business-to-Business (B2B) sector, door oprichten van deelnetwerken, voeren van campagnes, pilots en projecten. <a href="https://www.netwerk-herpakt.com/">https://www.netwerk-herpakt.com/</a>                                                      |
| Start lesgeven SB Campus traject Circulair.                                                 |  | Vanaf 2024 krijgen nieuwe werknemers tijdens hun introductie les in welke circulaire doelen we willen bereiken en hoe zij hieraan kunnen bijdragen.                                                                                                                                                                 |
| Implementatie van CirCleaner in Keilehaven. Aanbesteding en opening.                        |  | Zie bijlage Evaluatie Vangsystemen.                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Innovatie pilot vangsystemen Schie.                                                         |  | Zie bijlage Evaluatie Vangsystemen.                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Organisatie CoPP XL Event 'Plastival!' (11-13 maart 2025).                                  |  | Dit festival brengt bewoners, ondernemers, overheden, onderzoekers en onderwijsinstellingen samen om gezamenlijk plasticvervuiling in de Rijn-Maasdelta aan te pakken. Het evenement betreft een samenwerking tussen het Havenbedrijf Rotterdam, de gemeente Rotterdam, Rijkswaterstaat en de Hogeschool Rotterdam. |
| Werkgroep Plasticvrije Evenementen.                                                         |  | De werkgroep heeft diverse succesvolle pilots uitgevoerd m.b.t. herbruikbare bekersisteemen. Met als hoogtepunt het eerste gratis                                                                                                                                                                                   |

|                                                                                                                |  |                                                                                                                                                                                |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                |  | toegankelijke stedelijke evenement Wereld Haven Dagen.                                                                                                                         |
| Project De Rotte Plasticvrij: Rotte Schoonmaak ambassadeurs uitbreiden en opmaak naar laatste jaar in project. |  | Inmiddels is de grens van 100 ambassadeurs gepasseerd.<br><a href="http://www.ookditisderotte.nl/de-rotte-plasticvrij">www.ookditisderotte.nl/de-rotte-plasticvrij</a>         |
| Start onderzoek plasticstromen Schilthuisgemaal n.a.v. motie.                                                  |  | Uitvoering Q2 2025                                                                                                                                                             |
| Opdracht Nieuwe Nassen Plasticvrije horeca.                                                                    |  | Met hulp van het netwerk van Nieuwe Nassen starten we een project om horeca te stimuleren plasticvrij te worden. Start Q2 2025<br><a href="#">Het Nieuwe Nassen – BlueCity</a> |